

Daryeelka Shakhsiga Ahaaneed

Xeerarka Adeegga NFOCUS

Daryeelka shakhsiga 5761

Daryeelka shakhsiga ee TBI 6222

Macnaha Adeega

Daryeelka shakhsiga ahaaneed waa adeega laga cafiyay ee HCBS ee Dadka da'da ah iyo dadka waaweyn iyo carruurta naafada ah (AD) iyo dhaawaca Maskaxda ee naxdinta leh (TBI) kaas oo bixiya gargaarka loo baahan yahay ee HawlahanNolol maalmeedka (ADLs), hawlaha caafimaadka la xiriira ama Hawlahan Nolol maalmeedka. (IADLs) oo lagu bixiyo guriga ka qaybqaataha iyo goobaha kale ee bulshada. Daryeelka Shakhsiga ahaaneed waxa uu bixiyaa caawimo kala duwan si ay ugu suurtagasho ka qaybgalayaasha laga cafiyay inay qabtaan hawlihi u qofku naftiisa u qaban lahaa haddii aanay lahayn naafio.

Shuruudaha Bixinta

- A. Baahida hawl kasta oo hoos timaada daryeelka shakhsiga ahaaneed waa in la aqoonsadaa inta lagu jiro qiiimaynta ka qaybqaataha oo lagu daro qorshaha qofka ku saleysan (PCP).
- B. Adeeg bixiyeyaasha ma bixin karaan adeegyo in ka badan hal ka qaybgalayaal markiiba haddii aan si kale loogu xusin PCP-ga ka qaybgalaha.
- C. Ka qaybqaataha waxa laga yaabaa in loo ogolaado caawimada mid ama in ka badan oo ka mid ah meelaha soo socda:
  - 1. Cunista: Oo ay ku jirto caawinta cunista iyo cabbitaanka:
    - a. Waxaa ka mid noqon kara baakadaha furitaanka, jarista cuntada, ku darista xashiishyada, iyo hawlo kale oo ka qaybqaataha aanu awoodin inuu naftiisa u guto isu diyaarinta cunista cuntada.
    - b. Marka ka qaybqaataha uu awoodi waayo in uu si madaxbanaan wax u cuno, bixiyaha ayaa quudin doona ka qaybqaataha.
    - c. Kaalmada waxaa ku jiri kara qaadashada nafaqeynta habab kale, sida quudinta tuubada ama wadarta nafaqada waalidnimada.
  - 2. Qubeyska: Oo ay ku jirto caawinta qubeyska jirka oo dhan ama qubeyska:
    - a. Ku wareejinta iyo ka bixida tubbada ama qaybta qubayska.
    - b. Nadiifinta qayb kasta oo jirka ah.
    - c. Dookhyada ka qaybqaataha ee ku saabsan jadwalka qubayska waa inuu tixgeliyo bixiyaha.
  - 3. Labbisista: Oo ay ku jirto xirashada iyo ka-saarista dharka ee sare iyo hoose ee jidhka iyo ka caawinta qalabka macmalka ah ee biniaadamka ama lafaha dhakhtarku dalbaday.
  - 4. Qurxinta: Oo ay ku jirto nadaafadda shakhsiga ahaaneed ee maalinlaho ah ee tima shanleysiga, cadayashada ilkaha, dhaqida, iyo is qallajinta.
  - 5. Dhaqdaqaqa: oo ay ku jirto meel laga soo guuro oo meel kale la dego gudaha ama dibadda adigoo lugeynaya ama siyaaba kale.
  - 6. Musquusha: Oo ay ku jiraan isticmaalka musquusha, musquusha fadhiga, sariirta, ama kaadida:
    - a. Gelida ama ka soo bixida musquusha;
    - b. In la geeyo ama laga soo qaado musquusha;
    - c. Maaraynta dharka;
    - d. Nadiifinta musquusha marka la isticmaalo; iyo

- e. Maareynta qaybta la qalay ama tuubada lagu soo qaado kaadida.
  - 7. Wareejinta: oo ay ku jirto ka guurista meel oo loo guuro meel kale, sida sariir ilaa kursi ama kursi ila sariirta iyo ka bixida iyo galida gaariga.
  - 8. Caloosha oo la ceshado: oo ay ku jirto beddelka warqadaha kaadi ceshis la'aanta, nadiifinta, iyo turista walxaha wasakhaysan.
  - 9. Adeegyada caafimaadka la xiriira: oo ay ku jiraan:
    - a. U fiirsashada isbeddelada caafimaadka ka qaybqaataha iyo ogeysiinta qoyska, dhakhaatiirta, iyo Isuduwaha adeegga;
    - b. Waxbarashada caafimaadka iyo latalinta;
    - c. Xirfadeysan ama daryeelka kalkalinta;
    - d. Maamulka daawaynta, ama maamulka daawaynta ilaa inta uu ogolyahay sharciga gobolka.
  - 10. Aragtida/Maqalka/Xiriirka: Oo ay ku jirto caawinta ka qaybqaataha si uu u isticmaalo taleefoon, kombuyuutar, ama aaladda ka qaybqaataha dookhiisa si ay u wada xiriiraan iyo kaalmada kale ee looga baahan yahay aragga, maqalka, ama baahida isgaarsiinta.
- C. Kaalmada la bixiyay waxay qaadan kartaa qaab ah kaas oo bixiyaha uu u qabto hawl qofka, ama u fiirsashada halka bixiyaha uu ku dhiirigaliyo ka qaybqaataha inuu qabto hawl.
- D. Adeegyada waxaa lagu bixin karaa si qayb qayb ah ama si joogto ah.
- E. Daryeelka Shakhsi ahaaneed waxaa la siyyaa ka qaybqaataha si uu u ilaaliyo madax banaanida iyo kali ahaanshaha inta ugu macquulsan.
- F. Hawlaha guud ee qoysku waxay ku kooban yihiin kuwa lagama maarmaanka u ah ilaalinta iyo ka shaqaynta guriga ka qaybqaataha marka ay keligood masuul ka yihiin guriga.
- G. Ka qaybgalayaashu waxay mas'uul ka yihiin dusha kala socoshada iyo kormeerka adeeg bixiyayaasha shakhsiyeed si joogto ah.
- H. Ugu yaraan bishii, Iskuduwaha adeegga iyo ka qaybqaatahu waxay la socdaan PCP-ga ka qaybqaataha, oo ay ku jiraan hubinta isticmaalka ama isticmaalka la'aanta adeegyada dhaafitaanka.
- I. Daryeelka Shakhxi ahaaneed waa adeeg loogu talagalay dadka waaweyn ee jira 18 sano iyo wixii ka weyn.
  - 1. Marka ka qaybqaataha uu yahay ilmo da'diisu tahay 16 ama 17 jir oo u gudbaya adeegyada dadka waaweyn, waxa laga yaabaa inay helaan daryeelka gaarka ah.
  - 2. Adeegga carruurtu waxa uu ku kooban yahay adeegyo dheeraad ah oo aan si kale loo daboolin qorshaha gobolka Medicaid, oo ay ku jirto EPSDT, laakiin waafaqsan ujeedooyinka adeegyada la cafiyay ee ka fogaanshaha hay'adaynta.
  - 3. Adeegyada hoos yimaada qorshaha gobolka Medicaid waa in loo diyaariyaa ka qaybgalayaasha da'doodu ka yar tahay 21 jir sida adeegyada looga baahan yahay EPSDT halkii ay ka ahaan lahaayeen daryeelka shakhxi ahaaneed.
- J. Daryeelka shakhxi ahaaneed kuma jiraan baxnaanin mana kaalmeeyaan ka qaybqaataha inuu helo, haysto, ama horumariyo is-caawinta, bulsho weynta, ama xirfadaha la qabsiga.
- K. Daryeelka shakhxi ahaaneed waxaa ku jiri kara taageerooyin isku mid ah oo lagu bixiyo saaxiibka keliya marka taageerooyinkan la bixiyo oo ay weheliso caawimada ADLs ama hawlaha caafimaadka la xiriira.
  - 1. Marka kaalmada ADLs ama hawlaha caafimaadka la xiriira aan loo baahnayn, daryeelka shakhxi ahaaneed lama oggolaan doono.
  - 2. Adeegani ma nuqul ka dhigi karo qdoboda saaxiibka ama shaqada guriga.
- L. Daryeelka shakhxi ahaaneed ee hoos yimaada AD iyo adeega la cafiyay ee TBI waxay ku kala duwan yihiin baaxadda iyo habka daryeelka shakhxi ahaaneed ee lagu bixiyo qorshaha gobolka Medicaid maadaama kormeerka la bixin karo. Ka qaybqaataha looma oggolaan karo inuu helo labada adeeg isku mar.
- M. Ka qaybqaataha looma ogolaan karo inuu helo adeegan wakhtiyada ay ku dul wareegayaan wehelka, maalinta dadka waaweyn, nasiinada, daryeelka dheeraadka ah ee carruurta naafada ah, ama adeegyada gaadiidka aan caafimaadka ahayn.

- N. Daryeelka shakhsii ahaaneed waxa la bixin karaa oo keliya saacadaha hurdada habeenkii marka ka qaybqaataha PCP-giisa uu qeexayo baahiyaha daryeelka gaarka ah ee u baahan cawinta habeenkii.
1. Iskuduwaha adeegga ayaa ku dari doona hawlaha gaarka ah ee oggolaanshaha adeegga.
  2. Hawlahan waxaa ka mid noqon kara, laakiin kuma koobna kuwan soo socda:
    - a. Dib u dhigista iyo u rogashada si looga hortago nabarrada cadaadiska;
    - b. Ka qayb galaka arrimaha kaadiida aan la ceshan karin ee ka qaybqaataha; iyo
    - c. Nuugista qaliinka dhuunta ee neefsashada.

Shuruudaha Adeeg-bixiyaha

- A. Dhammaan adeeg-bixiyayaasha adeegyada qofka laga cafiye waa inay:
1. Noqoto adeeg-bixiye Medicaid;
  2. U hoggaansan dhammaan Ciwaanka lagu dabaqi karo ee Xeerka Maamulka Nebraska iyo Taallada Gobolka Nebraska;
  3. U hoggaansanaanta heerarka lagu qeexay qaybta Medicaid iyo Heshiiska adeeg bixiyaha daryeelka muddada dheer;
  4. Dhameystir tababarrada DHHS marka la codsado; ama
  5. Iisticmaal taxaddarrada caalamiga ah.
- B. Adeeg bixiyaha daryeelka khaaska ah waa:
1. Hayso nidaamka xaqijinta booqashada elektarooniga ah ee shaqaynaysa (EVV) kaas oo u oggolaanaya soo gelida iyo ka bixida ballamaha adeegga qaab elektaroonig ah;
  2. Lahaanshaha xirfado kombuyuutar oo ku filan iyo helitaanka tignoolajiyada nidaamka EVV; iyo
  3. Adeeg bixiyayaasha dhaafitaanka TBI waa inay dhamaystiraan tababarka TBI ay ogolaatay DHHS ka hor intaysan bixin daryeelka shakhsii ahaaneed.

Qiimaha

- A. Qiimaha waxaa loo dejiyay si ku saleysan adeeg shakhsii iyadoo loo marayo nidamaka gorgortanka ee u dhaxeeya adeeg bixiyaha iyo Horumariyaha Kheyraadka (RD).
- B. Qiimaha waxaa dib loo eegaa sanad walba wakhtiga heshiiska sannadlahaa ah ee adeeg bixiyaha la qorsheeyay inuu dhammaado.
- C. Adeeg bixiyayaasha waxay codsan karaan dib u gorgortan marka baahida daryeelka ka qaybqaataha ay kororto.
- D. Gorgortanka qiimaha waxa uu tixgalinayaa heerka baahiyaha adeega ka qaybqaataha, heerka xirfada bixiyaha, iyo goobta.
- E. Heerarka waxaa lagu saleeyay qiimaha caadiga ah iyo kuwa caadiga ah ee aan ka badnayn inta bixiyaha uu ku dalaci doono shakhsiga gaarka ah ee bixinaya.
- F. Adeegyada waxaa laga yaabaa in lagu oggolaado inta jeer ee saacadii, maalin kasta, ama dhacdo.
- G. Adeeg-bixiyayaasha waa in ay biil bixiyaan rubuci saac marka ka qaybqaataha uusan joogin saacad buuxda.